

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
з навчальної дисципліни
«ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА»

для магістрантів денної та заочної форм навчання
спеціальності 081 Право

Змістовий модуль 1. Загальні положення про особисті немайнові права. Особисті немайнові права фізичних осіб.

Тема 1. Особисті немайнові права як інститут цивільного права

Історія розвитку особистих немайнових прав як інституту цивільного права. Поняття та ознаки особистих немайнових відносин. Підстави виникнення особистих немайнових прав.

Джерела правового регулювання особистих немайнових відносин. Особливості регулювання особистих немайнових відносин з іншими галузями права. Місце інституту особистих немайнових прав в системі цивільного права. Дискусійні питання у виявленні особливостей особистих немайнових відносин і їх диференціація від майнових відносин.

Правова природа особистих немайнових прав.

Особливості суб'єктного складу особистих немайнових правовідносин. Юридичний зміст особистого немайнового правовідношення.

Межі користування особистими немайновими правами. Поняття суб'єктивного особистого немайнового, не пов'язаного з майновим цивільного права.

Тема 2. Система особистих немайнових прав, їх закріплення в Цивільному кодексі України

Проблема класифікації і систематизації особистих немайнових прав в цивілістичній науці. Класифікація особистих немайнових прав і визначення головних видів особистих немайнових прав. Зміст особистих немайнових прав.

Об'єкти особистих немайнових прав як зовнішні системоутворюючі фактори.

Первісні і похідні потреби особи, як передумови виникнення конкретних особистих немайнових прав. Структура системи особистих немайнових прав.

Класифікація особистих немайнових прав за ЦК України. Місце розташування особистих немайнових прав у структурі ЦК України.

Спеціальні особисті немайнові права особи.

Тема 3. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування людини

Право на життя. Зміст права на життя. Право на охорону здоров'я.

Право на усунення небезпеки, яка загрожує життю та здоров'ю. Характеристика основних складових права фізичної особи на охорону здоров'я. Найважливіші та найактуальніші проблеми, пов'язані з правами на життя та здоров'я.

Право на надання медичної допомоги. Право на інформацію про стан свого здоров'я. Право на таємницю про стан здоров'я. Права особи, яка перебуває на лікуванні у стаціонарному медичному закладі. Право на донорство.

Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Право на свободу та особисту недоторканість.

Право на сім'ю. Право на опіку і піклування. Право на вибір опікуна та піклувальника. Право на патронатне піклування.

Тема 4. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття людини

Право на ім'я. Право на зміну імені. Право на використання імені.

Право на повагу до гідності та честі. Право на недоторканість ділової репутації.

Право на індивідуальність. Право на особисте життя та його таємницю.

Право на інформацію. Право на особисті папери. Розпорядження особистими паперами. Право на таємницю кореспонденції.

Захист інтересів особи при проведенні фото-, кіно-, теле- та відеозйомок. Охорона інтересів особи, яка зображена на фотографіях та у творах образотворчого мистецтва. Право на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості.

Право на місце проживання. Право на недоторканість житла.

Право на вибір роду занять.

Право на пересування.

Право на об'єднання. Право на мирні зібрання.

Змістовий модуль 2. Особисті немайнові права юридичної особи за цивільним законодавством України. Правова охорона, здійснення та захист особистих немайнових прав

Тема 5. Особисті немайнові права юридичної особи за цивільним законодавством України

Історичний розвиток особистих немайнових прав та становлення сучасної науки про особисті немайнові права юридичної особи. Правове регулювання та проблеми становлення законодавства у сфері особистих немайнових прав юридичної особи.

Концептуальні підходи до визначення поняття особистих немайнових прав юридичних осіб. Поняття та ознаки особистих немайнових прав юридичних осіб. Система особистих немайнових прав юридичних осіб. Зміст особистих немайнових прав юридичних осіб.

Класифікація особистих немайнових прав юридичних осіб. Право на найменування. Право на місцезнаходження юридичної особи. Право на ділову репутацію. Право на інформацію. Право на таємницю. Право на конкуренцію. Право на вільну діяльність.

Тема 6. Захист особистих немайнових прав

Поняття захисту особистих немайнових прав фізичних осіб. Цивільно-правові способи захисту особистих немайнових прав фізичних осіб.

Міжнародно-правові і національні організації захисту особистих немайнових прав. Способи захисту особистих немайнових прав фізичних осіб відповідно до ЦК України.

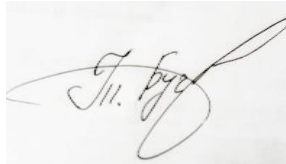
Законодавство європейських країн про захист особистих немайнових прав. Процесуальні гарантії захисту особистих немайнових прав.

Роль відшкодування моральної шкоди в захисті порушених особистих немайнових прав.

Проблеми і практика захисту честі, гідності та ділової репутації.

Реалізація особами права на захист особистих немайнових прав.

Керівник

Тетяна СХАБ-БУЧИНСЬКА,
доцентка кафедри цивільного права